

FOCH-Y-FUM

SETMANARI BILINGÜE INMICH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Provinces un mes.	0'25 Ptas.
Estranjer un any.	6'00 "
Número corrent.	5 cénts.
No retornam ets originals.	

Directó, Administradò y Propietari
ES MASCLE RÓS

Direcció y Redacció: Arabí 6—pral.
Buzón: Kiosco de Gabriel Lirola.—Borne
Ses suscripcions se paguen per adelantat.

Domingo de elecciones

Nada hay tan cómico, tan dramático, tan falso, tan divertido tan bochornoso, tan halagüeño, tan ruín, tan asqueroso y tan.... lo que se quiera, como un domingo de elecciones.

Ved las secciones de los distritos atestados de gentes diversas, todo mezclado; el albañil dando con su vieja alpargata un pisotón en la charolada bota del Marques X, y este le mira sonriendo y sin incomodarse; el mozo de corral encendiendo su cigarro en el mismo fuego del humeante habano que fuma el Conde Z; dentro del bodegón están brindando ambos por la victoria, el basurero y el Duque H....

¡Todos somos iguales.... por unas horas!

¡No hay distinción de clases.... por breves momentos!

Acerquémonos á los corros para oír la meritaria elocuencia del bondadoso Marques, que se propone ser concejal y torea el voto de un padre de familia.

—Si hermano; hay que hacerse cargo de su situación para comprender la iniquidad que cometen esos panaderos, carnícberos, comerciantes é industriales todos. Si llego a ir al Ayuntamiento, yo le aseguro que andará todo mas derecho y se comerá todo mas barato y mejor pesado; si señor. Ahi tiene mi candidatura y una papeleta para ir á cenar.

Una vez conquistado el manso cordero, no tarda el señor Marques en dar con un carnicerio:

—Si hombre; ya me hago cargo de la situación que estamos atravesando. Los animales carísimos, las herramientas carísimas, y todo se gasta caro amigo y para mayor deshonra, la tasa, esa odiosa tasa que mata de hambre al infeliz cortador de carne; y esa activa inspección de pesas y medidas que no le deja ganar a uno ni para el agua que bebe. ¡Que caray! Libertad para todos y quien no quiera comprar que no compre. Si yo voy al Ayuntamiento....

Otro que cayó en la trampa, y al poco rato mete charla con un laíco:

—Si hay que marchar con los tiempos; hoy es hoy y ayer fué ayer. El progreso, la libertad traen estas costumbres modernas. Es preciso la separación de la Iglesia y el Estado. Si yo consigo poner pie en el Ayuntamiento....

Y acompañado del candidato, deposita el laíco su voto en la urna. Pocos momentos des-

pués, con ojos piadosos vemos al charlatán dirijirse a un cura:

—Beso a V. la mano Padre Fulano. Mis buenos sentimientos me obligan presentarme á candidato para concejal, a fin de evitar la inmoraldad, el libertinaje y las feas costumbres que existen en nuestra católica Isla. Si de mi dependiera, volverían aquellos tiempos en que se respetaba el hoy anulado Mandamiento de la Santa Madre Iglesia: «Pagar diezmos y primicias» por que....

¡Basta pues de tal suplicio!

—Y para que admirar los transformistas ecénicos si nuestra política actual es una transformación permanente, en la que sus genios desarrollan su inimitable maestría en plena vía pública al llegar el domingo de elecciones?

Cuantos papeles hace el candidato en este día, pronto se transforman en uno solo llamado RIDÍCULO.

J. M. R.

Sainete cinematografich

PERSONATGES

Mare, Fia, Uu Pollo y jent que películetja

Pollo.—¡Señoreta! ¡Señoreta!

Vosté ma te tan xiflat
y tan acarametlat
que en fa perdre sa xaveta.

¡Ma mira y riu!.... ¡Quin suplici!
¡S'empagayeix! ¡No hen faij cas!

Per vosté jo som capás
de cualsevol sacrifici.

¡Oh ditxós cinematógrafo
tu que avuy m'has cotlocat
aprop d'aquesta deidad!....

Mare.—Jove, vosté es un fonógrafo.

Pollo.—Si señora, endevinati
y es dia que mos casém
es gavatj mos omplirem
berenant de xicolati.

Mare.—A mi no m'agrada es dols.

Pollo.—Ferá s'accés aquest dia....
Señora.... sa seuia fia
ja m'esta fent perdre es pols.

Mare.—Ay jove! Jo el competesch.

Pollo.—Cregui que som bon subjecta.

Mare.—Es que ella te un gros defecta.

Pollo.—Si altre cosa no hem maresch.

¡Ay polissona! Ma mira....

ma fa uyet.... torna vermeya....
¿Que no la vista com reya?
¿Que no la veu com suspira?

Mare.—Y suspira per vostè.

Pollo.—¿Vol di axo que no festetja?

Mare.—Es defecta que manetja....

Pollo.—De defectes n'estich plé.

Estich tan enamorat
que si a acceptarmé sa nega
y amb mans meus no s'entrega
faré una barbaridad.

Mare.—Calmi es nirvis, no s'espeñi.

Pollo.—¡Ditxosa vetlada aquesta!

¿M'estima?.... no me contesta,
te po que vosté la reñi.

Mare.—Vosté es molt impertinent!

Pollo.—Pues la deixi contestá.

Mare.—Si es que no pot conversá.

Pollo.—¡¡Es muda!!

Mare.—---De neixement.

ES MASCLE ROS

Aprofitant s'ocasió

D. Perico Mala Estampa es Dijous Bó va parti a Inca per vendrerí lo que es seu negoci escampa; fil, veta cierrapolleres, calses, gemelos, botons, sivelles, randes, cordons, entredós, puñys trobiguers, etc. etc. Lo cert que sa va fe s'horabaixa y no havia venut res sentintse l'homo un gran pes no vent dobbés dins sa caixa.

El pobre sense diná, casi no poguent da passa, sa va dirigi a una casa que un poquet lluñy d'Inca está.

—Buenas noches. ¿Qui heyá aquí?

—Deu y noltros. (Respongue el Sen Rafel es llaté.)

—¿Puch quedá a sopa y dormí?

—Aqui som jo y sa dona y domes tenim un llit.

—Es que per passá una nit cualsevol cosa m'es bona.

—Voste mateix. Ala Paula; si es que ja la tengas cuita treu aviat aquella truita y polé demunt sa taula.

Treu sa traifa y es pajes, sa mitat na va enfonxa dins es rabost y deixa s'altre per sopa tots tres. ¡Quina panxada de fam que va pega D. Perico y encare per darli es mico diu el Sen Rafel.

—¿Que anam? Dormirem tots dins es catre si a vosté no li fa ràs.

—Hey hem de dormí tots tres?

—Altres pichs hem estat quatre.

Devés mitja anit seria cuant el Sen Rafel parti com d'acostum a moñi y es viatjant no dormia. Amb una fam que l'alsava y fent uns badas molt grans, pensava amb

so dia abans y amb sa truita que quedava, cuant sa dona d'es pajes li digué amb veu que confita;

—¿Y porque no s'aprofita ara que en *Rafel* no hey es?

D'es catre ja va bota deixant na *Paula* asustada, que preguntava admirada:

—¡D. Perico! ¿Y ahont va?

—No has dit que m'aprofitás?

Vatj a menjarne sa truita
que encara que fos molt cuita
heya gana y no en fatj cás.

CAP VERJO

D' INCÀ

Li amolla ES BARBÓ.

Com tot lo dames, pasaren sas eleccions, anam passant noltros observant a diari molts cosas qui passan, si be lo que no ha passat encara es veura formalidad dins sa casa Consistorial.

¿Recordau lectos de FOCH y FUM quin temps fa, que hasta no sa reunida sa corporació Municipal?

¿Recordau també de aquella célebre secció, cuant a petisió d'es Concejal D. Pedro Ferrer se va acordá per unanimidad fossen pagades interesos y subvencions amortisadas de antemano manifestantmos el S.^o Batle que desde dia 1.º de Novembre comensaria es pago de referensia y que en caixa tendría dobbés de sobras?

¿Recordau igualment, com estam encara de sa liquidació per impuesto de utilidats, sa qui data de l'any 13?

¿Sera possible que sa Ciutat Inquera sa crisi de brasos y consenti rodi la roda y ni hasta siquiera veji esperansas de reacció per part d'es nostros administrados?

Podrá averí una o altra corporació municipal que en bons o mals desitjos un o altre dia cometi y consenti una o altra ilegalidad; però lo que no sa esplica, es que los de arriba consentin siga burlat y desatés es pobla pagano Inquiero.

Continua axi no es possible; a grandes males remedios activos. Batle y concejals teniu sa paraula.

BARBÓ

NOTA Sa Cotxeria d'es Galleis DORM y s'asunto Hospital BECA: Ala ZAR y LLAVANES fuides ESPOLSAUVÓS.

FOCH VERMEY

Contestació a mon amich Socio: (No el coneix.)

Amich meu: Casi estave per dirté que no don es conte a butses grogas, però ja que has volgut penetrar meus pensaments te diré:

En primé lloch, que m'has errat en lo d'havermé refuat per concejal y axi comprehench que no me coneix.

També l'has enfilada per sa punta volguent llevá importanci a D. Andreu Pericás, ni tu, ni un altre negarà es seus merits de havé convensuts ets altres politichs a n'es seu gust, idea ó desitj, y encare que diguen y tu vulguis sostení que despues d'arribat es cap d'amunt d'es seus desitjos pegarà es cap devall d'es seus caprichos, ó qu'es lo mateix que, majorias y alcaldías les hi deixen tení condicionals, d'això podrà sortir es tir per sa culata a mes de dos que fassin calendaris com tu.

Això de carabassot y lo demés, jo no l'hi he dit may enlloch y a la fi me vetj obligat a dirté que das es papés bañats hasta per assé socio.

Havent sitat en *Llovens* per aclará lo qui era venia tx ó ell, he sebut que a sa Sociedad armareu tal bugaderia semblant a sa de *Babel*.

Y axi basta.

NOTICI: Disapte vatj lletjí a «S'Almudaina» que s'havian proclamat concejals per s'article 29, 2 conservadós, 2 liberals, 2 mauristes y 1 socialista; això es mentida y qui mereix sa purga és es corresponsal ja que hen ven.

EN BROMA

**

Altre notisi fresca: Sa diu que l'amo'n *Miquel Ordinas* (Alcalde) propietari, ses dones coideres d'olives li han declarat es boicot.

Es motiu es que ses damés possesions pagaven es

jornal a 70 centims y ell a 60, haventí fet sa reclamació y no havé atés, avuy dilluns han estades llogades a un altre lloch y are corre desesperat cercant dones y sa diu que no en trobará a no esser en ses charemies.

Vaja una primera autoridad per du es llum.

Alaró—10—XI—917.

¡¡ BUFA !!

Flamada d'Artá

S'han fetes ses eleccions, y cada cual ja torna està á caseua com es gat d'en para cañes. D. Fulano ja no es recorda d'aquell que per vies d'es garrigué ó es criat d'algún Illepa va essé invitat y ibona cosa seria si haguessen de tení sa memoria tant grossa! Festes passades, cocas menjades y.... fins que hey torném.

• Oh poble desgraciat que t'has dormit dins sa paya, despert, obri ets uis, badaya y veurás per qui has votat! ¡Recordet que fa 20 anys que dueu ses corretjades donantmós fortes singlades com si fossem cans estrany! ¿Quins favós han fet p'es poble? Sols un en señalarsen pot que és es carré d'en Pep Not hont si enfangan pobre y noble. ¡També es fe s'abauradó que bons dobbés mos costá per abeurá es bestià! ¡Quins concejals de cartó! ¿Que poren fe es concejals elejits com a titines? Si arribassen a gallines podrien fe ets ous nials. sa cuestió es governá y treure algun benefici que si hey hagués perjudici tots sa ferien enllá. Una escala nova fan a n'es convent per pujá. Ja valdría mes mirá qui son que pateixen fam. Sa música está amb rapós y axi sía per llarg temps. Ja veurem es moviments que demunt ella si pos.

Ara aqui per acabá, vos pas comunicació a tota sa gent d'honor que en tornarí hayé elecció no vaje ningú a votá si no fan un bon sopà ó que donin cent pesetas y axi comprendràn ses dretas lo molt que costa es triunfá.

Siga cego ó siga tort, coix, jeparut, ó beldat cuant diga:—Jo he votat; que el menos tenga es conhort de fé soná algún duro fumant de brahó un bou puro habanero ó de s'estany en que li digan tot s'any que te sa cara de suro.

• Ciciques de fama y glori que heu tret es copo triunfant siga aclarint ó enbuyant 'are vos vé es purgatori y per eterna memori l'any 17 recordareu y amb ell may olvidareu sa porcada d'el Son Toni ni d'es Peres que el Dimoni ses calderas les prepara porque Pera dich desde're que D. Pera no's destroni.

PERETA DE SA CASA D'ES PERES

DE MANACÓ

Un banquete a lo ridicul.

Diumenge passat se celebrá dins es Teatro Femenes y servit pe se acreditade Fonda Can Coque un especi de semi-banquete forsat amb honor d'es nostre salient semi-batle, (y deim semi-batle perque ell meteix va di amb so seu discurs, paraules que demostrarren plenament que no era batle de tot).

Ets organisadós eren quatre batles de barrio xi-flads fent cap de aquesta comisió s'ilustre pellé y errat de contes D. Domingo.

Aquets volien que es banquete fos populá, que hey prengués part tot es poble; (¿qui sou voltros per fer axó? ¡Toscos!)

Heu trebayáren y varen veure que es poble no anave de banquetetja un semi-balte que en quatre mesos ha gastat 6.000 pesetas, pero no amb cap obra de aquestes que hayá necesari y que's de profit per Manacó, sinó amb festes, musiques adornos y pamplines. Quant veren que amb so poble no hey havia res que fé perque deye axó es una ninada, pensaren de que l'hey dedicás se Sociedad, pero tampoch va aná de brou.

(Entonces ja sa cotisave molt alt es papé ridicul) ¿Quina le pensaren per porérló fé y que fossen mes de dues dotsenes? Obligá el pobre empleat d'es municipi a assistír amb grans protestes d'aquests, pues verteiderement es escandalós obligá contra se seve voluntad a un homo, a gastá tres pesetas y domes en guanya dues y ha de mantenir sa famili.

Es banquete sa celebrá, hey assistiren ets obligats y ningú mes, d'es centro conservadó que es a n'es qui perteneix es batle, tocave, a n'es nostro entendre asis-

tir tot en masa però hey assistiren uns quant, es que no han porien presindí y encare no estaren conformes; ets altres no volgurent prendre part a una ninada no hey assistiren.

D'es discursos, es notable va essé es de D. Pep que va di que d'es buñols que tenia fets no sa devia res á ell sino a D. Bartoméu, pues ell no feya res que no l'hey consultás. Axó ja heu sabiem perque cuant li daren sa vara li digueren: Tu domes has de du sa vara per planta y noltros som es qui hem de mandá y dispondre, y tot un seño abogat, just per porersé lluhi un parey de mesos, consentí fe aquest papé ridicul. Mes per afejito, li vareu fe firmá, cuant s'encarregá, sa dimisió amb blanch p'es dia que estassen cansats d'ell. ¿Voleu cosa mes estupenda? ¡Y axó que's missé!

Es poble domostrá tení cultura, y ha dad una llissó a n'aquests quatre xi-flads, no assistint a n'es banquete.

Un manecori

¡¡ Tatari,-ta-ri-ta-ri-ti-ti-ti !!!!!

¡Qui vol comprá bicicletes amb autógeno construïdes, de tot preu y a totes mides fortes y molt curiosetes, y bones motocicletes que ja es lo milló que heyá per tení un feliz montá y corre mes que un dimoni, á Can Toni Babiloni que hey vaje y les trobará!

ESTELLICONS

Per Son Antich

A una possesió que li diueu Són Antich passen lances cualca pich indignes d'esplicarhó d'aquests beneits que en s'anit pedreguen sa jent d'honor.

Ja s'ha dit que era es misatje y es fiy de l'amo també y es pastó que de coratje jens ni una miquetá hen té. Ells sa pensaven topá amb atlots de covardia y si hey tornen altre dia, los ferán una sangría si los poren agafá. Ja sa diu per S'Esglavyeta que á xerrá es sol atravi una primera espaseta. Vaje alerta a sa llengueta que no ni taín un bossí. Atlotes totes plegades alerta amb so conversá coses que son delicades que ni heya que son trempades per anarlés a contá. Alguns s'han de recordá de ses pedres que han tirades.

Si voleu sobre qui es s'autó de ses poesies, per aquestes travessies de Son Antich hey fa pes y la du tant d'aquests tres que a modo de gall ingle los fería moixonies y es pagá ses averías sols no heu tendría per res.

De Sant Llorens

En sorte ocasió vatj di que feria a sobre a n'es poble, ets abusos que cometé en Trompa essent recaudadó l'any 1908, y que díria clá, com y de quina manera, y es número de pesetas. Avuy vuy cumplí sa paraula.

1.ª En es conta de recaudadó se dona com a pagades á n'es Tresó 7.464'95 pesetas y domes陪伴á com a justificant 6 cartas de pago que importan en total 5.659'54 pesetas eventí per tant una diferencia de menos de 1.805'59 pesetas que no justifica si be segóns indica a n'es conta, una carta de pago n.º 112 de fecha 14 de Matj de 1909 que no li acompaña (perque es facil, si no voleu seguí, que no la tengui,) es aquesta diferencia de 1.805'59 pesetas. ¡¡Pegalí a n'es moix!!!

2.ª Ademés, amb aquestes 6 cartas de pago, van incluidas ses números 496 y 149 important: sa 1.ª 276'66 pesetas y sa 2.ª 299'42 pesetas, aplicadas ambas cantidades, a s'impuesto de consums a n'es Tresó, pero procedents de recarrechs municipals de cèlulas personals d'ets anys 1907 y 1908 y a derrera ses dues cartes de pago apareix un escrit que diu lo siguiente: «Hecha la debida compensación bajo cargarense n.º 9 de pre-

supuesto de 1908.—S'asiento que sobre aquesta compensació conste a n'es llibre de carrech de l'any 1908 diu textualment: «*Ingresado por la Tesorería de Hacienda en concepto de recargo municipal sobre cédulas personales de 1907 y 1908 en formalización 576'08 pesetas.*»—Si les ingresa en formalització sa Tesoreria (y sa mateixa heu ingresá amb afectiu a n'es Tresó per consums.) ¿Com es possible que serveiscan de abono a sa part de data d'es conta de Recaudadó municipal?—Aquests documents may tenen es való que los suposa es Recaudadó, pues per tenirlo, daviá havé ingresat antes en Caixa y en metalich, una cantidad igual aplicada a recarrechs y de cédulas personals, en numeració de ses cantidats que per aquest concepta figuraren com á recursos d'es Municipi a sa part d'ingressos d'es presupuesto. Prescio es també pes való de dits ingressos, que ses cartes de pago correspondents, tenguin es recibí d'es Depositari Municipal, ja que passan á formá part de s'existencia en Caixa. Ses notas no constituyen ingrés real y efectiu (sols es imaginari se seu aplicació) luego no forman part de sa Data d'es Recaudadó baix de cap concepta. ¡¡Tayali ses unges a n'es minino!!!

Continuará

Moxones

A un tallé de modistes que heyá a n'es carré de Sa claró heyá una atlota que te molt mal jenit perque s'altra dia vati sentí que volía pega amb unes estisores a un veiat sebaté, pues pensau si aquesta fiera sa veu esse sogra, desgraciat de jenre que amb ella haji de freqüentá,

Axi es que recoman a sa mestressa, que comprí una cadena per pórerle formá, y cuant veji es seu novio a n'es presto que ella l'espera també li feré aquesta mateixa avvertencia.

Ja to va di es sabate
que tens sa cara de *suro*
jo et posare amb un apuro
perque tot cla to diré.

Contestant

Es «*Xerrim*» va publicá s'altre setmana un pregó, que defensava en *Cantó* perque en *Pera* li guañá.

Vati repassá aquell glosat que defensava en *Cantó* sabent que es un corredó que ni un sol pich ha guañat.

Com veis, noltros xerrám be mentres voltros agraviau ja que heya en *Pera* es *llaté* llevó en *Tofol* es *porqué* junt amb en *Canals grossé* que en lo que xarrant anau un missal hen poren fe.

Si es que vulgueu contesta vos ho admet, som glosadó y es forat d'es rentadó, mes planta que voltros fa.

De Felanitx

Día 17 y 18 d'es corrent, tenguem de visita a n'es Teatro Novedades, sa Compañía de D. Francisco Fuster, la cual mos representá D. Juan Tenorio es dipsate y es Tenorio Mallor qui es diumenje,

Es teatro no s'omplí y per cert va essé una llástima ja que temps feya no haviem vist un conjunt de companyia com es que du ell; però á n'es Novedades hey acudi s'afició teatral Felanitxera, la cual s'inflá ses mans aplandint tant sa direcció, com sa presentació de ses dues obres que amb bona hora vérem.

Repetesch s'aplaus y m'oferesch incondicionalment a tots es components de sa Compañía.

P. G.

D'es Moliná

«Vol di es creya a n'es porcell
porerló matá de *balde*?»

«¡Ets inspectos? ¡Quin bordell!»

«¿No endevinau qui es ell?»

«No heu vuy di porque es s'Alcalde

y llevó hem ferá sa pell.»

De Sa Pobla

Ses figas de Son Ciurana que may havien fet mal a ningú que en menjás, enguañy mos creim que n'heurán fet a una chibeleta de 16 abrils mes hermosa que un sol conegeude per ne Cuqueta. Resulta que menjá un figó que li da un gat vey afectat de menjá retolins terres. coneget p'es poble p'en Jaume de Son Ciurana. Noltros fadrins a pesá de que no li tenim po, sentim vivament que un estern pintad de Tenorio mos haje d'robá sa fruite milló d'es nostro jardí y encare mos amenassa. Pues diu aquest *triqui traque*, que si sap que aquesta atlota doni res a cap fredí d'es regalos que ell li ha fets, que el tupará sigue qui sigue, y noltros que sabem que ni heya un que encara guarde una pintete d'aquesta atlota, hem vist a be ferley a sebre, per veure si li vendrién es mals pensaments de tuparló. ¡A valent!.... ¡Envestil! ¿Que no te evens?

Ja será perque tens po,

que ta tain sa coueta.

Torero de pan fontete,

Robadó d'aquella fló

d'es jardí de Cuqueta.

Don Tanereda

De Costitx

Vamos Juan de la ferrería gran y de la potecaria petita; si vols menjá tortada frita en melo y sindri let donarán.....

Lo mateix qu'un sacerdot cuant fa es *Via Crucis*,

meditant y esplicant es principals pasatges de sa Passió y mort d'el Bon-Jesus; jo també he fet es *vía-ratas* mediant y esplicant es principals asuntos de sa vida d'es teu pare Mestra Biel y su heredero y ara me figur assé a sa estasió de cuant de mans y peus enclavaren al Salvadó duguenló a n'aquella roca d'el Calvarf. A tu idó, te hauriem de posá en sos peus demunt una tortada, una gran sindri amb una ma y un gros maló en s'altre y durté a sa casa que tu voldries d'es carre d'es Ponent y veuries es cas que farien de tu y lo demes que ja saps, llevó per s'estasió de s'enterro será lo de sa ravelta cuant mes mudat qu'un panó dia de festa traves el resto acompañant y saps que es Conta te va fer fe sa fantasia. Ta parl axi perque no vejis que n'estich massa enterat de lo contrari te parlaria mes cla y ara igual d'es capellá cuant representa ó ofareix es passos te fas aquesta súplica y representació:

¡¡Oh ditxós y no menos venturós Juan!! Pintó, forne, adrogué, pianista..... y de sa tortada. Ta suplich amb tot es meu bon co que lo molt que jo he fet per tu, serveasca d'avís á *Mestra Biel* y a tu per canviá sa vostra manera de pensá y obrá, pensau en so vostro humil origen y voreu com no heyá motiu per tant de volé assé y per sa meva part no desitj mes que si trobas que mo he guañat me convidis á una penxada d'ensaimades amb mes saim que es qué poses ó me toquis una pessa en so clarinet pero no vuy que t'inflis jens ses galtas. Adios Juanito y es teu *papay*.....

De Puigpuñent

Segurament, ara que tendrem es concejals nous, obligaran á n'es veis, cumplí amb sa sagrada missió que tenen de restaurá es nostro sementeri, á fi de que se fasse digna d'entrari carn humana, ja que are es indigna de corral de porchs.

Suposam que sa gastarán ses 200 pesetes per ferí es tancat que eviti s'entrada á n'ets animals, de tota casta que hey entrat sense demaná permís y axi no arribará es cas de que un porch, un ca, ó cualesvoi altre animal, tregui estret entre ses seues barres, un os ó sia un *resio mortal* d'un *fiy* d'es poble.

¡Un poch d'humanidad señors concejals!
Un altre dia tocarém un altre punt.

De s'Arrabal

Contesta es *Forné* a n'es *Kaiser Pierrot*.

Dins es Teatro Victoria el me varen presentá y me quedá a sa memoria sa seu cara de cá. Esta cla, no el coneixia com ja poreu suposá y aquest *poll* de cada dia mes s'ha volgut estufá, Que menos qse ell, creu que som y se cert que som molt mes, sinó, que fasse s'accés y amb perill posi es seu llom. Jo y tu no estarem

¡Alto!! Escoltau ciclistas

Tot lo que hajeu de masté
que toqui es ram d'el *pedal*
serveix es gran industrial
y heu fa com ningú heu sap fé.
De goma fresca, na te,
bons jerseys per corredó
bencina, disolució,.....
anau prest *palmesanos*,
sa Casa Darder Hermanos
te es jénero superió.

Plassa de Sant Antoni N.º 8

Com á pintó es lo milló,
amb sos preus considerat
y á carruatje ó carretó,
en Tomeu Gay es pintó
fa un trabay ben acabat.

Sa Direcció de FOCH Y FUM, encuadernará gratis s'important folletí de: *Un Viatje à s'Argentina*, á tots es lectors que l'entregarán complet y retayat, cuant s'haje acabat de publicá.

■ UN VIATJE À S'ARGENTINA ■

— 164 —

passes s'anit just un peix,
sentint es roéch aquell
de ses xinxes formant trust
y creumé, que hey passes gust
perque has tornat sort de pell.
Fran.—Ja m'hen guardarás un ou.

Llor.—Si vols t'hen puch guardá dos.

Fran.—Sa xinxa es *bicho* ínfamós
tant si plou com sí no plou.

Llor.—Peró ta fan criá call
de tant de mossegarté.

Fran.—No ta crech perque no es vê.
Deu m'alliber de tal ball.

Llor.—Idó en essé á s'Argentina
estarás mal avesada.

Fran.—Ma tens tota aborronada.

Llor.—Pues no hen parlém mes Fran-

[cina.]

L'hondemá dematinet
que és es dia 21,
prop d'es vapor que ta du,
hey veus un y altre barquet
que está prenguent derrotero.

— 161 —

Creumé, tant pobres com richs
ja estám cansats de viatjá.

A n'es dia 20 estám
y es *fin* d'es viatje s'acosta
De cop, descubrim sa costa
d'el Brasil, mos alarmám.

¡¡Terra!!! ¡¡Terra!!! Tothom crida
y es veritat, á la dreta,
sa veu sa costa ben neta
y es pessatje cobra vida.

Sembla es barco d'en Colón,
tothom va de *proa á popa*
buidant copa y altre copa
tant crescuda es la *emoción*.

Amb trompes de mirá lluñ
ó gemelos, van mirant
creguent que l'estant tocant
desde es vapor amb so puñy,
peró sa costa es enfora
y es barco d'ella no vá
perque no hey ha d'atraccá,
y mirant hora y altre hora
es dia anam empenguent

cabals, en no essé que tornis neixa perque comprehenç que t'engreixes xerrá y criticá amb fals.

Per lo tant, *Kaiser*, escolta.

ses pilotes que ta torn perque de lleñya en tench molta y per cremarle un bon forn,

D'inca.

A manera de súplica varios inqueros se interessan per sebra que li passá a na *Maria Seguina* es dijous *bó*.

Segons de publich sa diu, qui sap sa realidad de lo subseid es en *Pep Galleta*.

Ala Inqueros qui vos pot treura d'apuros es ell mateix noltros ciutadans quedam a la mira.

Anit—anit—anit.—Pa florit

D'ets Hostalets

Tota estufada, *Mado Barruga* acompaña ses tres nebodes a n'es ball, les cuales sa deverteixen carabassantjan es joves que tenen sa desgracia de no pore troba balladora ja que a elles les consideren *sa derrera fuya d'es libre o sien el último mono del salón*.

Sa tia *Berruga* cuant veu arrambarsé cap *pollo* a demaná cualca neboda per ballá, ja sa fa ilusió de que vol festetjarle, durlé a s'altá y fe esparament. Ma pareix *tia*, que ses vostres nebodes no guañaran cap premia a cap concurs de bellesa.

Si que heu digué be aquell coix tant amunte d'es ballets exclamant: *Millós peixets jo los he dats a n'es moiz.*

Veladas

Lluhida amb extrem, resultá sa de sa sociedad *Artes y Oficios* tant p'és desarollo d'es números que hey prengueren part, com per sa simpática concurrencia que hey asistí.

No menos important fou sa d'es *Centro Instructivo de Sta. Catalina*, tant es axí, que diumenge que ve en celebren una que despert gran interés, per s'important programa que s'ha de desarrollá.

Contesta

Camelias de quince Abriles: A «*Los Millones de Artequin*», los tench ja amb perspectiva, però si vostés sa dignen visitarmé a sa Direcció y mo demanden de paraule, estigan seguríssimes que no el publicaré, y unicament los etsijesch aquesta visita, porque ma tem que enloch d'essé *Dos Camelias de quince Abriles* sien *Dos camellos de treinta Navidades*.

■ Vist y versificat per "Es Mascle Ros.", ■

— 162 —

y vent que estám prop de terra,
ja heyá qui canta, qui xerra
y qui engoleix aigordent.
Es marinés fent sa mitje
contemplen sa gran jentada
que esta á *babó* entusiasmada
y per veureu be sa pitje.
Veus cualca peixot saltant
seguint d'es vapor sa *proa*
y alsantsé mostra sa coua,
però prest s'está enfoñant.
Tothom diu que l'hondemá
serém á *Montevideo*....,

Fran. — ¿Que vol di *Monte-Fideo*?

Llor. — Que allá es pot *fideuetjá*.

Fran. — Vaje no sies doyut.

Diguem es significat
d'aquest poble que has nombrat
y si es molt gran ó menut.

Llor. — Ja el veurás en esserhí.

Fran. — ¿No sa diu *Montifideu*?

Llor. — No dona; Montevideu.

Fran. — ¿Que desembarcan aquí?

De Felanitx

Ja mos estan instalant es motor a sa *Font de Santa Margalida*, y excusam di que es cancel·la..., X tendrá short homit y regat igualment que varies families de part de cuixa d'es carré d'es Convent.

Es necessari que a n'equi correspon dit ram d'aigos, sa cuida uu poch mes de lo que te entre mans, ja que es cuidava d'es censu electoral cuant vengué ocasió de perdre el turrón.

De no cortá radicalment aquests abusos, empenarem una campanya citant noms de *vicimes y victimaris*.

Nota felanitxera:

Tomeu tu perts sa xaveta

volguent passá de forne

a marit de na Beleta.

¿No saps que es una gavela

y mos vols sortí enjineté?

De sa Plassa de ses Copiñas

Ja dareu molts de recuerdos a n'aquella polleta dolça, aguileña y peruviana, que sa fa señes diariament amb so *pollo granado* desde un portal de dita plasseta y si haguessem d'escotá ses males llengos..... continuará.

Recuhirem datos per fe un couplet titulat:

«*El amor por interés ó ses teresetes de sa Plassa de ses Copiñas.*»

De Lluchmajó

Mos escriu *Un Ros*.

D'ensà que s'ha posat amb moda es *Chim-Pum*, cansó *maldecapófila*, una cossiolada de sabates, d'es carré de Meliá sa cuiden de buidarmós es servell.

Segurament, p'és Carnaval mos ne ferán de bones.

Are ja es tiren s'espunya
y amb corns fan barbaridats,
essent capitaneats
per un tal *Rafel sa Monja*.

Pregó Flaroné

¡Sa fa á sobre que a n'es carré de Son Tugores
heyá un jove gran, jeperut, malgarbat, fusté y llengarut
que si heyá cap metja útil amb so reforsá es tornillos
d'es cervell, que vaje a ca aquest *fanano* que está desorientat per complet y que los hi reforси, ó sinó, si segueix xerrant, direm qui es ell y en haverlí tret es defectes, sa sogra el repiñerà y s'atlota l'agafará per un brás y el treurá á defora!

Rum-pu-pu-pum-pum-pum-pum-pum.

— 163 —

Llor. — Tothom procura saltá, pero calla y no t'espantis

que no vuy que t'adelantis, deixa es dia 20 passá.

Tocan ranxo y acudeixes animat á cercarló resultanthé superió

es moment que el t'engoleixes.

Sa carnota ya á la má

perque es mala de pahí.

Ja heu crech si amb tot es camí t'han conseguit encarná.

Torna haverhi es balls armats

de vascos y aragonesos

que amb ses jotes van ensos

perque no están maretjats.

Tornen sortí ses rondayes

temps enrera entretengudes

y cohuentes y crescudes

ses verdes endevinayes.

Es bon humó ja reneix

vent que s'acursoa es camí

y cuant t'hen vas á dormí

Notici fresca de l' hora

Carambolistes; espér que no tendreu jens de calma ja que ell no te qui el supér.

Billars d'en Nada! Ferrer: Conquistador 16 : Palma.

Couplets de FOCH Y FUM

Mala pussa

Música de «La Manicura moderna»

(Conversant á sa música)

Tots ja sabeu que en s'anit
ses pusses van roegant,
y cuant jo hem pos dins es llit
devertida estich gratant.

(Cantant)

Cuant apach s'espelma
que ja estich colgada
molt desesperada
me pos a gratá

y cercant sa pussa
que tant m'ha picada
cuant ja l'he agafada
ma pos á exclamá:

Mala pu, mala pu, mala pu,
mala pussa tu que hem picas.

P'es meu cu, p'es meu cu, p'es meu cu,
p'es meu cutis molt t'aficas.

Mala pu, mala pu, mala pu,
mala pussa m'has picada,
morirás, morirás,
dins es msus dits esclafada.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui ve: SA CUSSA DE NA PEPA. Música de «Sarassa»

Espectacles

A n'es Teatro Principal
Cuarteto Renajement
que conquista á tot moment
un aplauso jeneral.

Foch colgat

ENDEVINAYA

Antes de neixa mumare
p'el mon ja m'hen vatj aná
deixaут ajegut mumpare
que ma feya mala cara
cuant famella va torná.

BUIDA CERVELLS

AL ROBO DE CALLEJON

Compondre amb aquestes lletres; nom,
y llinatje d'un conservadó elejt concejal.

MASCLES Y FAMELLES

- 1.º ¿Quina és sa famella d'un rot?
- 2.º ¿Y sa d'un mol?

(Ses solucions la setmana qui ve)

Solucions d'es número passat

Endevinaya: Un miray.

Buida cervells:

DON JAUME SUAU (ALCALDE)

- Mascles y famelles: 1.º Una ploma.—
2.º Una cossa.